

ולאחריה. כלומר, הפותח — מברך לפניו, והחותם — מברך לאחריה, ושאר הקוראין לא מברכין כלל⁶ [וטעם מנהגנו שכל העולים מברכים — יבואר בגמרא]. בראשי הדרשים ובחולו של מועד, קורין ארבעה. אין פוחתין מהן, ואין מוסיפין עליהן, משום דאיכא בהני זימני ביטול מלאכה, דאף בחולו של מועד — מלאכת דבר האבד מותרת. ואין מפטירין בנביא משום האי טעמא גופיה [דביטול מלאכה].

ואף בימים אלו, שמוסיפין בהם קוראין, רק הפותח והחותם בתורה — מברך לפניו ולאחריה, ואין הקוראין הנוספים מוסיפין ברכה לפניו ולאחריה⁷.

זה הכלל:

כל שיש בו מוסף ואינו יום טוב — קורין ארבעה, והיינו, ראש חודש וחולו של מועד⁸. ובימים אלו, אין פוחתין, ואין

בימי שני וחמישי, ובשבת במנחה, שתקן עזרא³ שיהו קורין בתורה, קורין שלשה קוראין, כהן לוי וישאל. אין פוחתין מהן, משלשה קוראין, ואין מוסיפין עליהן.

ומאי טעמא דאין מוסיפין עליהן?

בשני וחמישי — משום בטול מלאכה, שהרי ימי מלאכה הן.

ובשבת — משום שכל היום היו רגלין לדרוש, והיו מתפללין מנחה רק סמוך לחשכה, ואם יוסיפו על הקוראין, יקשה לציבור העיכוב.

וכן, אין מפטירין⁴ בנביא⁵ בהני זימני, משום הני טעמי. בשבת — משום דטורח הוא לציבור. ובשני וחמישי — משום ביטול מלאכה.

הפותח והחותם בתורה — מברך לפניו

שאנטיכוס הרשע גזר על ישראל שלא יקראו בתורה ברבים. מה עשו ישראל, לקחו פרשה א' מהנביאים שענינה דומה לאותה פרשה — וקראוה. ועתה, אעפ"י שבטלה הגזירה — המנהג הזה אינו בטל.

5. והביא הר"ן: "כתב רב האי גאון, שמנהגות חלוקות הן בענין להפטיר בשבת במנחה, ועדיין יש בפרס ומדי הפטרות ידועות לשבת במנחה וכו'". עיי"ש. ועיי' בתוס' ד"ה הקורא.

6. כתב הר"ן, דהיינו משום שכולה חדא מצוה היא.

7. עפ"י תוס' ד"ה הפותח.

8. כתב הרא"ש במס' מועד קטן [פ"א סי' א'],

מ"ה ובזכרון שמואל סי' ל"ג.

עוד כתב הריטב"א, דמה שנהגו לכתוב הברכות בגופה של מגילה — אין בכך כלום. והכור לזהב דייק כן מהירושלמי, דאיתא התם: "ומעשה בר"מ, שקראה מיושב, ונתנה לאחר ובירך אחריה". דלאיזה צורך נתנה לזה שבירך? אלא ודאי דהברכות היו כתובות בה.

ובמחבר [סי' תרצ"א סק"ט] משמע דלא יכתבן לכתחילה במגילה, וכ"כ שם המ"ב.

3. כך פירש רש"י. ותמה הברכי יוסף, הא במס' בבא קמא [פ"ב ע"ב א'] מסקינן, דמשה תיקן קריאת התורה, ועזרא רק תקן שיקראו ג' גברי י' פסוקין!

4. בטעם ההפטרות בנביא, הביא התוי"ט [פ"ג מ"ד], דבספר התשבי כתב, שמצא כתוב,